

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-01-22
Besvaras senast
2021-02-05

Till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2020/21:344 Nätjättarna som hot mot demokratin

Det oligopol som ett fåtal globala teknikföretag i dag har över det fria ordet på internet har debatterats flitigt i närtid. Debatten initierades långt tidigare men eskalerade kraftigt i samband med att USA:s då sittande president Donald Trump fick sina konton i sociala medier raderade. Redan innan detta skedde drabbades svenska politiker, opinionsbildare, mediekanaler med flera av till synes slentrianmässig censurering av Facebook, Google och Twitter.

En gemensam nämnare bland många av de aktörer som censurerats i Sverige tycks vara att de tillhör oppositionen. De som aktivt försvarar censureringen däremot tycks ha gemensamt att de hyser andra politiska uppfattningar än de som blivit censurerade. Mot den bakgrunden är det inte långsökta att tro att nätjättarnas påhejare åtminstone delvis drivs av politiska motiv samt att deras inställning till agerandet hade varit annorlunda ifall det drabbat deras egna politiska fränder.

Detta sätter fingret på problemet: Så länge ens egna åsikter, vänner och partikamrater inte drabbas är det lätt att uppskatta censur av andra. Det är dock en direkt ohållbar hållning för en vän av demokrati i allmänhet och yttrandefrihet i synnerhet. Därför motsätter jag mig nätjättarnas censur av såväl partikamrater som mina politiska motsatser – rent principiellt. Risken att företrädare för Amanda Linds parti censureras ter sig liten i nuläget.

Det återkommande argumentet för nätjättarnas agerande lyder ofta: ”Privata företag får göra vad de vill”, men det håller inte för granskning. Privata företag får inte göra vad de vill. Hade de fått det hade Preem byggt ut ett oljeraffinaderi i Lysekil, och Statoil hade, utan att bli dömda till skadestånd, kunnat neka romer från att hyra bil. Jag har svårt att tro att Amanda Lind önskar se ett samhälle där alla privata företag ges fritt spelrum utan någon eller något som begränsar dem eller håller dem ansvariga för deras handlingar.

Tyvär har politiker världen över under en alldeles för lång tid stått passiva medan nätjättarna erhållit ett allt starkare grepp över det fria ordet på nätet. Givet vårt sätt att konsumera nyheter och information innebär det i praktiken att ett fåtal företag kontrollerar stora delar av infrastrukturen för information. Detta innebär att de i sin makt har möjligheten att helt censurera innehåll, personer och åsikter men också att de genom förändringar i sina algoritmer kan premiera innehåll, personer och åsikter framför andra – helt utan att någon har insyn i

processen.

Den som inte ser hur sådan makt enkelt kan missbrukas i samband med val är ytterst naiv. Regeringen verkar dock vara ytterst naiv då regeringsföreträdare, likt Anders Ygeman, valde att stötta censureringen av USA:s president. Vi andra räds i stället att makten missbrukar och påverkar möjligheten för samtliga partier att kommunicera på lika villkor över sociala medier, inte minst under nästa års valrörelse.

Sociala medier utgör i dag en hörnsten i politiska partiers kommunikation och möjliggör en enkel konsumtion av politik för de breda massorna. Samtidigt vet vi att vår möjlighet att kommunicera på dessa plattformar endast sker med nätjättarnas tillåtelse, och det finns i nuläget ingenting som hindrar dem från att godtyckligt, eller med utstuderad precision, påverka informationsflödet i samband med val. Oron för vad det kan innebära förstärks av att Twitters vd nyligen avslöjades av Project Veritas med att säga: "This is going to be much bigger than just one account", åsyftande deras nedstängning av USA:s förra president.

Givet detta finns det starka skäl att se över hur vi garanterar att dessa privata företag med kontroll över dagens primära informationsflöden inte aktivt interagerar i framtida valrörelser. I nuläget finns det nämligen ingenting som hindrar dem från att underminera vår demokrati genom att välja vilka som får komma till tals och hur väl deras budskap sprids.

Med anledning av detta vill jag fråga kultur- och demokratiminister Amanda Lind:

Avser ministern att vidta några åtgärder för att säkerställa att nätjättarnas makt över sociala medier inte riskerar att påverka valen 2022?

.....

Tobias Andersson (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders